

Mihai GRIBINCEA s-a născut la 27 august 1963, în satul Mingir, Republica Moldova. A absolvit școala medie din satul natal, Facultatea de istorie a USM (1986) și Facultatea Relații Internaționale a Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative din București (1992). Și-a susținut doctoratul în istorie la Universitatea din București, conducător științific Dinu C. Giurescu (1995). De-a lungul carierei a îmbinat activitatea diplomatică cu cea științifică. A fost angajat al Misiunii ONU în Timorul de Est (1999-2001) și al misiunilor OSCE în Georgia (1996-1997) și Croația (1999), Consilier al Înaltului Comisar OSCE pentru Minorități Naționale (2001-2010).

A fost Ambasador al Republicii Moldova în Regatul Belgiei și prin cumul în Regatul Țărilor de Jos și Luxemburg. Tot prin cumul a fost și Șef al Misiunii Republicii Moldova la NATO (2010-2015). În continuare a deținut funcția de Ambasador al Republicii Moldova în România și prin cumul în Serbia (2015-2020).

Cărți publicate:

Mihai Gribincea. *Basarabia în primii ani de ocupație sovietică (1944-1950)*, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995;

Mihai Gribincea. *Trupele ruse în Republica Moldova: Factor stabilizator sau sursă de pericol?*, Chișinău, Editura „Civitas”, 1998;

Mihai Gribincea. *The Russian Policy on Military Bases: Georgia and Moldova*. „Cogito Publishing House”, Oradea, 2001;

Mihai Grecu (Mihai Gribincea), Anatol Țăranu. *Trupele ruse în Republica Moldova*. Culegere de documente și materiale, Chișinău, Editura „Litera”, 2004;

Anatol Țăranu. Mihai Gribincea. *Conflictul Transnistrean: Culegere de documente și materiale*. Vol. 1-4, Chișinău, Editura „Lexon-Prim”, 2012-2014;

Descriptio Bessarabiae. Basarabia în cinci secole de cartografie/ ed. de Ovidiu Dumitru, Mihai Gribincea și Adrian Năstase, București, Editura Institutului Cultural Român, 2017;

Historia Transylvaniae: Transilvania în cinci secole de cartografie/ ed. de Adrian Năstase, Ioan-Aurel Pop și Mihai Gribincea. București, Editura Institutului Cultural Român, 2018.

Mihai GRIBINCEA

TRUPELE RUSE DE
OCUPAȚIE ÎN REPUBLICA
MOLDOVA

Culegere de documente și materiale

Volumul I

25 CARTIER
Din 1995, în toate librăriile bune

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.
Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md
Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.
Tel./fax: (021) 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md
www.cartier.md

*Cărțile CARTIER pot fi procurate în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.
Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks, Barnes & Noble și pe www.cartier.md*

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.
E-mail: librariadincentru@cartier.md
Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.
E-mail: librariadinhol@cartier.md

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei, nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România
Tel./fax: (021) 210 80 51
E-mail: romania@cartier.md
www.cartier.md

Taxele poștale sunt suportate de editură.
Plata se face prin ramburs, la primirea coletului.

Editor: Gheorghe Erizanu
Lector: Valentin Guțu
Coperta: Vitalie Coroban
Design/tehnoredactare: Marina Darii
Prepress: Editura Cartier
Tipărită la Bons Offices

Mihai Gribincea

TRUPELE RUSE DE OCUPAȚIE ÎN REPUBLICA MOLDOVA (VOLUMUL I)
Ediția I, august 2020

© 2020, Editura Cartier. Toate drepturile rezervate.
Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Aprobat de Comisia de selecție pentru editarea cărții naționale
și editat cu contribuția Ministerului Culturii.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Gribincea, Mihai.

Troupele ruse de ocupație în Republica Moldova: Culegere de documente și materiale: [în vol.] /
Mihai Gribincea. – [Chișinău]: Cartier, 2020 (Tipogr. „Bons Offices”) – . – ISBN 978-9975-86-438-1.
Vol. 1. – 2020. – 880 p.: fig., fot., tab. – Texte: lb. rom., engl., fr., alte lb. străine. – Rez.: lb. engl. –
Referințe bibliogr. în subsol. – Indice de nume, geografic: p. 871-879. – Apare cu contribuția
Min. Educației, Culturii și Cercet. a Rep. Moldova. – 500 ex.

ISBN 978-9975-86-439-8.

327(478+470):94(478):355(093.2)

G 81

*Părinților mei
Marfa și Ion Gribincea,
născuți în România Mare*

CUPRINS

<i>PREFAȚĂ</i>	33
Nr. 1 Raport cu privire la unele acțiuni criminale comise de unii militari.....	75
Nr. 2 Raport cu privire la fărâdelegile săvârșite de unele unități militare ale Armatei Roșii pe teritoriul județului Bălți	76
Nr. 3 Raport special al Comitetului județean al PC(b) din Moldova cu privire la starea luptei cu dezertarea din armată sovietică în județul Soroca, la data de 10 iunie 1944	78
Nr. 4 Scrisoarea președintelui Prezidiului Secției orășenești Bender a Societății Moldovenești de ocrotire a monumentelor de istorie și cultură adresată ministrului culturii al RSSM, Constantinov A.C.	80
Nr. 5 Scrisoarea ministrului culturii al RSS Moldovenești G.I. Cușnir adresată ministerelor Apărării și Culturii ale URSS cu privire la încălcarea de către trupele sovietice a legislației privind ocrotirea și apărarea monumentelor	81
Nr. 6 Declarația Sovietului Suprem al RSS Moldova adresată cetățenilor Republicii și militarilor unităților Armatei Sovietice dislocate pe teritoriul Moldovei	83
Nr. 7 Articolul „Cu pași viforoși...”, autor Ion Efreitorașu	84
Nr. 8 Articolul „400 ruble – aceasta e suma cu care prețuiește imperiul viața feciorilor noștri”	85
Nr. 9 Rezoluția 148 prin care se exprima atitudinea Senatului conform căreia Statele Unite ar trebui să sprijine dreptul la autodeterminare a poporului Republicii Moldova și Bucovinei de Nord	86
Nr. 10 Declarația de Independență a Republicii Moldova.....	88
Nr. 11 Decretul Președintelui Republicii Moldova „Cu privire la retragerea trupelor Armatei Sovietice de pe teritoriul Republicii Moldova”	90
Nr. 12 Hotărârea nr. 62, din 6 septembrie 1991, a „Sovietului Suprem” al preținsei „Republicii Sovietice Socialiste Nistrene Moldovenești” cu privire la comisariatele militare ale Ministerului Apărării al URSS aflate pe teritoriul „RSSNM”	91
Nr. 13 Hotărârea nr. 66, din 18 septembrie 1991, a „Sovietului Suprem” al preținsei „RSSNM” „Cu privire la jurisdicția Forțelor Armate ale URSS, dislocate pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Nistrene Moldovenești”	92

Nr. 14	Comunicat al Serviciului de presă al Președintelui Republicii Moldova cu privire la Ședința Consiliului Suprem al Securității Republicii Moldova din 15 octombrie 1991	93
Nr. 15	Hotărârea nr. 97, din 18 octombrie 1991, a „Sovietului Suprem” al pretinsei „Republicii Sovietice Socialiste Nistrene Moldovenești” cu privire la satisfacerea serviciului militar în rândurile Armatei sovietice și Flotei maritime militare de către cetățenii autoprocimatei „RSS Nistrene Moldovenești”	93
Nr. 16	Decretul nr. 234 al Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, prin care armele, munițiile tehnica militară și alte proprietăți ale Armatei a 14-a dislocate pe teritoriul republicii sunt declarate proprietate ale Republicii Moldova	94
Nr. 17	Rezoluția 222 prin care se exprima atitudinea Senatului conform căreia Statele Unite ar trebui să sprijine dreptul la libertate și independență a poporului Republicii Moldova	95
Nr. 18	Hotărârea nr. 116, din 27 noiembrie 1991, a „Sovietului Suprem” al pretinsei „Republicii Sovietice Socialiste Nistrene Moldovenești” cu privire la trecerea unităților militare sub jurisdicția pretinsei „RSS Nistrene Moldovenești”	97
Nr. 19	Decretul „președintelui” pretinsei „Republicii Moldovenești Nistrene”, Igor Smirnov, nr. 5 din 5 decembrie 1991, cu privire la subordonarea unităților militare dislocate pe teritoriul pretinsei „RMN”	99
Nr. 20	Apelul comun al Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, Alexandru Moșanu, și Prim-ministrului Republicii Moldova, Valeriu Muravshi, către Organizația Națiunilor Unite, către Parlamentele și Guvernele statelor Lumii	100
Nr. 21	Declarația Consiliului Național al Unirii cu privire la măsurile ce se impun în noua conjunctură internă și externă din Republica Moldova	102
Nr. 22	Lista ostașilor, originari din Moldova, căzuți în războiul din Afganistan	103
Nr. 23	Informație cu privire la loturile de pământ ocupate de unitățile militare ale Armatei Sovietice pe teritoriul Republicii Moldova în perioada 1945-1991 ...	111
Nr. 24	Decretul Președintelui Republicii Moldova „Cu privire la reglementarea juridică a situației militarilor în termen, care au abandonat unitățile Forțelor Armate ale fostei URSS”	118
Nr. 25	Scrisoarea Directorului General al departamentului de Stat pentru probleme militare a RSS Moldova, Nicolae Chirtoacă, adresată comandantului unității militare 44138.....	119
Nr. 26	Raportul maiorului G. Garaz adresat Președintelui Republicii Moldova	120
Nr. 27	Decretul „președintelui” pretinsei „Republicii Moldovenești Nistrene”, Igor Smirnov, nr. 13 din 15 ianuarie 1992, cu privire la organizarea unităților și formațiunilor militare a Forțelor armate ale pretinsei „Republicii Moldovenești Nistrene”	121
Nr. 28	Decretul Președintelui Republicii Moldova cu privire la reorganizarea Departamentului de Stat pentru Probleme Militare al Republicii Moldova în Ministerul Apărării al Republicii Moldova	121

Nr. 29	Decretul Președintelui Republicii Moldova cu privire la numirea domnului I.G. Costaș în funcția de ministru al apărării al Republicii Moldova.....	122
Nr. 30	Apel al Ministerului Apărării al Republicii Moldova către militarii care își satisfac serviciul pe teritoriul Moldovei	122
Nr. 31	Apelul Parlamentului Republicii Moldova către Sovietul Suprem al Federației Ruse	124
Nr. 32	Declarația Guvernului României în legătură cu situația din raioanele din stânga Nistrului ale Republicii Moldova	125
Nr. 33	Decretul Președintelui Republicii Moldova cu privire la trecerea sub jurisdicția Republicii Moldova a unităților militare dislocate pe teritoriul ei	126
Nr. 34	Declarația șefilor de stat a țărilor membre ale CSI cu privire la situația în raioanele de est ale Republicii Moldova	130
Nr. 35	Acord între Înaltul Comandament al Forțelor Armate Unite ale Comunității Statelor Independente și Guvernul Republicii Moldova cu privire la condițiile de reformare a Forțelor Armate ale fostei URSS aflate pe teritoriul Republicii Moldova și protecția socială a personalului militar	132
Nr. 36	Ordinul nr. 314/1/, din 23 martie 1992, a comandantului suprem al Forțelor Armate Unificate ale CSI, mareșalul de aviație E. Șapoșnikov	144
Nr. 37	Apel al Președintelui Mircea Snegur către adunarea ofițerilor a armatei 14 de gardă	147
Nr. 38	Decretul Președintelui Federației Ruse, Boris Elțin, cu privire la trecerea sub jurisdicția Federației Ruse a unităților militare ale fostei URSS, dislocate pe teritoriul Republicii Moldova.....	149
Nr. 39	Hotărârea nr. 32, din 2 aprilie 1992, a „guvernului” pretinsei „Republici Moldovenești Nistrene” cu privire la construcția de locuințe și a instituțiilor de menire social-culturală pentru armata a 14, în anii 1992-1995	150
Nr. 40	Telegramă a Conducerii Republicii Moldova adresată Conducerii Federației Ruse și șefilor de stat din țările CSI	151
Nr. 41	Declarația Miniștrilor Afacerilor Externe al Republicii Moldova, Federației Ruse, României și Ucrainei în legătură cu situația din raioanele din stânga Nistrului ale Republicii Moldova	152
Nr. 42	Regulamentul provizoriu privind principiile de bază ale înființării și activității grupului de observatori, adoptate de miniștrii de externe ai Republicii Moldova, Federației Ruse, România și Ucraina	155
Nr. 43	Adresarea Președintelui Republicii Moldova către șefii statelor-membre ale ONU, CSCE și CSI cu privire la situația din Republica Moldova	157
Nr. 44	Raport al Comisiei mixte pentru controlul hotărârii cu privire la încetarea focului și la separarea forțelor	160
Nr. 45	Declarație a Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova	161
Nr. 46	Directiva Comandantului Suprem al Forțelor Armate Unite ale CSI „Cu privire la redislocarea regimentului 300 de gardă de parașutiști”	162

Nr. 47	Scrisoare a ministrului afacerilor externe al Republicii Moldova, Nicolae Țău, adresată dlui Irzi Diensbier, Ministrul Afacerilor Externe al Republicii Federative Cehe și Slovace, Președinte în exercițiu al CSCE	163
Nr. 48	Declarație a Consiliului Militar al Armatei a 14-a de Gardă.....	164
Nr. 49	Mesaj al Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, adresat șefilor de stat și de guvern în legătură cu intervenția militară a Rusiei împotriva Republicii Moldova	165
Nr. 50	Apel al Președintelui Republicii Moldova Mircea Snegur către poporul Moldovei în legătură cu agresiunea Rusiei asupra Republicii Moldova	166
Nr. 51	Telegramă a Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, adresată Președintelui Federației Ruse, Boris Elțin, în legătură cu agresiunea Rusiei asupra Republicii Moldova	166
Nr. 52	Declarație a Ministerului Afacerilor Externe a Republicii Moldova în legătură cu intervenția Armatei a 14-a împotriva Republicii Moldova.....	167
Nr. 53	Telegramă a Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, adresată Mareșalului Evghenii Șapoșnikov, Comandant Șef al Forțelor Armate Unificate ale CSI, cu privire la retragerea de pe teritoriul Republicii Moldova a regimentului de parașutiști 40390	168
Nr. 54	Telegrama cifrată a Comandantului Șef-adjunct al Forțelor Armate Unificate (FAU) ale CSI, general-colonelul B.E. Piankov cu privire la directiva Comandantului Șef al FAU ale CSI privind evacuarea regimentului 300 de parașutiști din Chișinău	169
Nr. 55	Telegramă a Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, adresată Președintelui Federației Ruse, Boris Elțin, în legătură cu agresiunea Rusiei asupra Republicii Moldova.....	171
Nr. 56	„Rog să condamnați agresiunea”, discurs al deputatului în Parlamentul Republicii Moldova, Ion Hadârcă, în cadrul Adunării Parlamentare a CSCE de la Budapesta	171
Nr. 57	Mesaj al Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, adresat Secretarului General al ONU, Boutros Boutros-Ghali, în legătură cu amestecul Armatei a 14-a în afacerile interne ale Republicii Moldova	173
Nr. 58	Ordonanța Președintelui Republicii Moldova „Cu privire la măsurile de apărare a Republicii Moldova împotriva agresiunii armate a unităților și subunităților Armatei a 14-a de arme întrunite care au trecut de partea Forțelor separatiste	174
Nr. 59	Apel al Parlamentului Republicii Moldova către Parlamentele și Popoarele Lumii	175
Nr. 60	Apel al Parlamentului Republicii Moldova către Sovietul Suprem al Ucrainei în legătură cu agresiunea militară a Rusiei împotriva Republicii Moldova	176
Nr. 61	Declarația MAE al Republicii Moldova în legătură cu afirmațiile făcute de Pavel Gracev, ministrul apărării al Rusiei, la postul de televiziune rus „Ostankino”	178

Nr. 62	Declarația purtătorului de cuvânt al MAE al României în legătură cu comunicatul ministrului apărării al Rusiei din 30 mai 1992	179
Nr. 63	Informație sintetizată a Ministerului Apărării a Republicii Moldova cu privire la amestecul treptat al Armatei a 14-a a Federației Ruse în afacerile interne ale raioanelor din stânga Nistrului ale republicii Moldova și cu privire la transmiterea tehnicii militare, a armamentului și munițiilor către formațiunile armate neconstituționale	180
Nr. 64	Informare cu privire la activitatea comisiei mixte a celor patru state pentru controlul respectării focului și separarea forțelor în conflictul din raioanele din stânga Nistrului din Republica Moldova	184
Nr. 65	Declarația Biroului de Presă al Armatei României în legătură cu știrea apărută în ziarul „Trudovi Tiraspol” din 10-17 iunie 1992.....	187
Nr. 66	Declarația Consiliului Militar al Armatei a 14-a de arme întrunite	187
Nr. 67	Declarație a Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova în legătură cu o nouă intervenție a armatei a 14-a în treburile interne ale Republicii Moldova.....	188
Nr. 68	Declarația Vice-Președintelui Federației Ruse, Aleksandr Ruțkoi, în legătură cu evenimentele din Republica Moldova și Georgia	189
Nr. 69	Declarația Ministerului Afacerilor Externe al României în legătură cu ultimatumul Armatei a 14-a adresat Conducerii Republicii Moldova.....	190
Nr. 70	Apel al Prezidiului Parlamentului Republicii Moldova către popoarele, parlamentele și guvernele statelor lumii	191
Nr. 71	Articolul lui Chrystia Freeland din ziarul american The Washington Post „Trupele ruse luptă în Moldova; Forțe armate susțin separatiștii în luptele pentru Regiunea Nistreană”	192
Nr. 72	Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind unele căi de soluționare a conflictului armat din raioanele răsăritene ale Republicii Moldova	194
Nr. 73	Articolul lui Douglas Jehl din ziarul The Los Angeles Times, „Rolul rus în Moldova îngrijorează Diplomația SUA: Administrația trimite semnale la Moscova cu privire la implicarea trupelor”	195
Nr. 74	„Rolul Armatei ruse în Moldova independentă” – text introdus în Recordul Congresului Statelor Unite de senatorul Larry PRESSLER la 24 iunie 1992	197
Nr. 75	Comunicatul de presă privind întâlnirea președinților Republicii Moldova, României, Federației Ruse și Ucrainei la Istanbul.....	198
Nr. 76	Nota Verbală nr. 13957/IC, din 27 iunie 1992, a Ministerului Afacerilor Externe al Federației Ruse adresată Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova	200
Nr. 77	Declarația Guvernului Ucrainei în legătură cu conflictul armat din raioanele de est ale Republicii Moldova	201
Nr. 78	Nota Verbală nr. 635, din 28 iunie 1992, a Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova adresată Ministerului Afacerilor Externe al Federației Ruse.....	202

Nr. 79	Declarația Guvernului Republicii Moldova în legătură cu luarea de poziție a guvernului Ucrainei față de conflictul din raioanele de est ale Moldovei	203
Nr. 80	Declarația Ministerului Afacerilor Externe al României în legătură cu evenimentele din Estul Republicii Moldova	205
Nr. 81	Declarație a Comandantului Armatei a 14-a de gardă, Alexandr Lebed	207
Nr. 82	Rezoluția de la Budapesta a Adunării Parlamentare a CSCE cu privire la Moldova	210
Nr. 83	Ordin al Ministerului Apărării al Republicii Moldova de încetare a focului	211
Nr. 84	Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind posibilitatea formării Forțelor unite de dezangajare a părților implicate în conflictul din raioanele de est ale Republicii Moldova	212
Nr. 85	Declarația Senatului și Camerei Deputaților ale României cu privire la conflictul din raioanele de est ale Republicii Moldova	213
Nr. 86	Declarația interpretativă a Delegației Republicii Moldova făcută cu ocazia adoptării Declarației Summitului CSCE de la Helsinki	214
Nr. 87	Comunicatul Serviciului de Presă al Președintelui Republicii Moldova cu privire la ședința Consiliului Suprem de Securitate al Republicii Moldova din 15 iulie 1992	215
Nr. 88	Comunicat cu privire la întâlnirea dintre Președintele Republicii Moldova, Mircea Snegur, și Președintele Federației Ruse, Boris Elțin	217
Nr. 89	Acord cu privire la principiile reglementării pașnice a conflictului armat din zona nistreană a Republicii Moldova	219
Nr. 90	Declarația unui grup de combatanți de pe capul de pod Cocieri.....	221
Nr. 91	Protocolul nr. 1 al Comisiei Unificate de Control, prin care se stabilește componența, numărul și locul de dislocare al contingentelor militare „de pacificare”	223
Nr. 92	Scrisoare a Ministrului de Externe al Republicii Moldova, Nicolae Țău, adresată Ministrului A. Kozărev, cu privire la funcțiile ce ar trebui să le aibă observatorii militari din țările mecanismului cuadripartit după semnarea Acordului din 21 iulie 1992	226
Nr. 93	Scrisoare a Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, adresată Secretarului General al ONU, Boutros Boutros-Ghali	227
Nr. 94	Decretul președintelui Republicii Moldova nr. 172 „Privind unele măsuri în vederea realizării Convenției cu privire la principiile reglementării pașnice a conflictului armat din zona nistreană a Republicii Moldova”	228
Nr. 95	Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 537 cu privire la constituirea delegației guvernamentale a Republicii Moldova la tratativele cu Guvernul Rusiei în probleme militare.....	229
Nr. 96	Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse cu privire la condițiile retragerii regimentului 300 de gardă de aeropurtați pe teritoriul Federației Ruse.....	230

Nr. 97	Apel al corpului ofițeresc al Armatei a 14-a adresat ministrului apărării al Federației Ruse, Pavel Gracev, în legătură cu situația din Armata a 14-a	234
Nr. 98	Protocolul tehnic al rundei a doua de negocieri între Federația Rusă și Republica Moldova privind retragerea trupelor ruse de pe teritoriul Moldovei	236
Nr. 99	Telegrama de răspuns a ministrului apărării al Federației Ruse, Pavel Gracev, la Apelul corpului ofițeresc al Armatei a 14-a din 16 septembrie 1992.....	239
Nr. 100	Scrisoarea de răspuns a comandantului Armatei a 14-a, Alexandr Lebed, la telegrama ministrului apărării al Rusiei, Pavel Gracev, din 22 septembrie 1992 ...	240
Nr. 101	Telegrama de răspuns a ministrului apărării al Federației Ruse, Pavel Grachev, la scrisoarea comandantului Armatei a 14-a, Alexandr Lebed, din 22 septembrie 1992	242
Nr. 102	„Armata a 14, o sursă permanentă de tensiune” – discursul rostit de ministrul afacerilor externe al Republicii Moldova, Nicolae Țău, la cea de-a 47-a Sesiune a Adunării Generale a ONU (extras)	243
Nr. 103	Scrisoare a ministrului afacerilor externe al Republicii Moldova, Nicolae Țău, adresată Secretarului-General al ONU, Boutros Boutros Ghali.....	244
Nr. 104	Hotărâre a Comisiei de Relații Externe a Parlamentului Republicii Moldova	245
Nr. 105	Scrisoare a ministrului afacerilor externe al Republicii Moldova, Nicolae Țău, adresată Secretarului-General al ONU, Boutros Boutros Ghali	246
Nr. 106	Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse cu privire la condițiile retragerii regimentului 2 pontoane și poduri pe teritoriul Federației Ruse.....	247
Nr. 107	Declarația Ministerului Apărării al Republicii Moldova în legătură cu tratativele moldo-ruse cu privire la statutul, termenele și condițiile retragerii trupelor rusești de pe teritoriul Republicii Moldova	252
Nr. 108	Comunicat de presă a Ministerului apărării a Federației Ruse în legătură cu tratativele ruso-moldovenești cu privire la statutul, termenele și condițiile retragerii trupelor rusești de pe teritoriul Republicii Moldova	253
Nr. 109	Proiect de Protocol cu privire la dizolvarea unor unități militare ale Forțelor Armate ale Federației Ruse, dislocate în regiunea transnistreană a Republicii Moldova	254
Nr. 110	Discurs al reprezentantului Republicii Moldova pe lângă ONU, Tudor Panțâr, rostit în Plenara Adunării Generale a ONU	258
Nr. 111	Alocuțiune a președintelui Camerei Deputaților a Parlamentului României, Adrian Năstase, susținută în Parlamentul Republicii Moldova (extras).....	260
Nr. 112	Nota verbală a Ministerului afacerilor externe al Federației Ruse nr. 171-H/ycc	261
Nr. 113	Ordin scris al comandantului unității militare 42644 a Forțelor armate ale Federației Ruse, general-maior I. Maricev	262

Nr. 114	Scrisoarea Reprezentantului permanent al Republicii Moldova pe lângă ONU, Tudor Panțiru, adresată Secretarului General ONU, Boutros Boutros Ghali, privind „Grupul Ilașcu” și lipsa de progres în negocierile moldo-ruse cu privire la retragerea trupelor ruse de ocupație.....	263
Nr. 115	Decizia Consiliului Ministerial al CSCE de la Stockholm cu privire la Moldova ...	265
Nr. 116	Declarație a Ministerului apărării al Federației Ruse cu privire la statutul juridic al trupelor ruse dislocate temporar peste hotarele Federației Ruse	266
Nr. 117	Lista unor crime săvârșite de către formațiunile nelegitime paramilitare de la Tiraspol susținute și înarmate de armata a 14-a a Rusiei, față de populația pașnică din raionul Dubăsari	267
Nr. 118	Hotărârea întâlnirii a 19-a a Comitetului Înalților Funcționari ai CSCE cu privire la punctul șase de pe ordinea de zi «Raportul final al reprezentantului special al Președintelui în exercițiu privind conflictul din raioanele din dreapta Nistrului ale Republicii Moldova»	269
Nr. 119	Nota Verbală nr. 36н/уcc, din 22 februarie 1993, a Ministerului Afacerilor Externe al Federației Ruse adresată Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova	270
Nr. 120	Nota Verbală nr. 37н/уcc, din 22 februarie 1993, a Ministerului Afacerilor Externe al Federației Ruse adresată Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova	271
Nr. 121	Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 94 Cu privire la modificarea componenței delegației guvernamentale a Republicii Moldova la tratativele cu Guvernul Rusiei în probleme militare	272
Nr. 122	Protocolul rundeii a treia de negocieri moldo-ruse privind elaborarea Acordului cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova	272
Nr. 123	Protocolul rundeii a patra de negocieri moldo-ruse privind elaborarea Acordului cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova	274
Nr. 124	Declarația MAE al Federației Ruse „Cu privire la chestiunea aflării trupelor ruse în țările vecinătății imediate”	276
Nr. 125	Notă informativă a Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la situația din Zona de securitate la data de 28 aprilie 1993	277
Nr. 126	Comunicat de presă cu privire la întâlnirea Președintelui Federației Ruse, Boris Elțin, cu Președintele Republicii Moldova, Mircea Snegur	281
Nr. 127	Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 269 „Privind modificarea componenței delegației guvernamentale a Republicii Moldova la tratativele cu Guvernul Rusiei în probleme militare”	282
Nr. 128	Protocolul rundeii a cincea de negocieri moldo-ruse privind elaborarea Acordului cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere	

	a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova	283
Nr. 129	Notă Verbală a MAE al Federației Ruse prin care autoritățile moldovenești sunt informate despre numirea ambasadorului Vladimir Kitaev în funcția de șef al delegației Rusiei la tratativele bilaterale cu Republica Moldova	286
Nr. 130	Declarația MAE al Republicii Moldova în legătură cu cuvântarea Președintelui Rusiei Boris Elțin la consfătuirea conducerii Ministerului Apărării al Rusiei din 10 iunie 1993	286
Nr. 131	Protocolul rundeii a șasea de negocieri moldo-ruse privind elaborarea Acordului cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova	287
Nr. 132	Scrisoare a comandantului de front al „Republicii Abhazia”, M.V. Kișmaria, cu privire la participarea grupului special „Delfin” din pretinsa „RMN” la luptele din Abhazia.....	289
Nr. 133	Scrisoare a Ambassador T.A. Williams, Șeful Misiunii CSCE în Republica Moldova, adresată ambasadorului Rusiei la Chișinău, V.Y. Plechko, în care se solicită participarea Misiunii CSCE la tratativele moldo-ruse privind retragerea trupelor ruse din Moldova	290
Nr. 134	Raportul nr. 7/1993 al Misiunii CSCE în Republica Moldova	291
Nr. 135	Scrisoare a „ministrului apărării” al „Republicii Abhazia”, S.A. Sosnaliev, cu privire la participarea grupului special „Delfin” din pretinsa „RMN” la luptele din Abhazia	296
Nr. 136	Scrisoare a Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, către Președintele Federației Ruse, Boris Elțin	297
Nr. 137	Declarația Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova cu privire la participarea comandantului Armatei a 14-a, Alexandr Lebed, la alegerile în Sovietul Suprem al autoproclamatei „RMN”	299
Nr. 138	Discursul Ministrului afacerilor externe al Republicii Moldova, Nicolae Țău, rostit în cadrul celei de-a 48-a Sesiuni a Adunării Generale a ONU	300
Nr. 139	Declarație a purtătorului de cuvânt al Ministerului Afacerilor Externe al Rusiei cu privire la Moldova	303
Nr. 140	Raportul nr. 10/1993 al Misiunii CSCE în Republica Moldova (extras).....	304
Nr. 141	Scrisoare a organizației „Helsinki Watch” adresată președintelui Federației Ruse, Boris Elțin (extras).....	305
Nr. 142	Raportul nr. 12/1993 al Misiunii CSCE în Republica Moldova (extras).....	309
Nr. 143	Protocolul rundeii a șaptea de negocieri moldo-ruse privind elaborarea Acordului cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale federației Ruse aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova	311

Nr. 144	Scrisoare a Ambasadorului Republicii Moldova în Rusia, Anatol Țăranu, adresată Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, despre întâlnirea cu I.I. Iacovlev, director-adjunct la MAE al Rusiei	313
Nr. 145	Decizia Consiliului Ministerial al CSCE de la Roma cu privire la Moldova	315
Nr. 146	Raportul nr. 14/1993 al Misiunii CSCE în Moldova	316
Nr. 147	Protocolul întâlnirii de lucru a experților ministerelor apărării ale Federației ruse și Republicii Moldova, din 21.12.1992.....	319
Nr. 148	Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse cu privire la transmiterea reciprocă a armamentului, tehnicii militare și a patrimoniului militar-tehnic	320
Nr. 149	Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse privind condițiile de transmitere a tehnicii de transmisiuni, clădirilor și obiectelor orașelului militar din posesia batalionului 2 independent de cablu-radiorelee al Federației Ruse în posesia Republicii Moldova.....	323
Nr. 150	Scrisoare a Departamentului de Stat al Republicii Moldova pentru Protecția Mediului Înconjurător și Resurse Naturale, adresată MAE al Republicii Moldova, cu privire la impactul cauzat mediului de unitățile militare ale fostei URSS	325
Nr. 151	Scrisoare a ministrului justiției al Republicii Moldova, A. Barbăneagră, cu privire la statutul juridic al patrimoniului militar al trupelor ex-sovietice dislocate pe teritoriul Republicii Moldova	335
Nr. 152	Declarație a Consiliului Militar al Armatei a 14-a de arme întrunite de Gardă a Federației Ruse.....	338
Nr. 153	Declarația Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova în legătură cu declarația Consiliul Militar al Armatei a 14-a din 8 februarie 1994.....	340
Nr. 154	Protocolul întâlnirii de lucru a experților Delegațiilor de stat pentru probleme militare ale Federației Ruse și Republicii Moldova	341
Nr. 155	Protocolul întâlnirii Grupului de lucru pentru probleme ecologice al Delegațiilor de stat pentru probleme militare ale Federației Ruse și Republicii Moldova	343
Nr. 156	Proiectul «Acordului între Guvernul Federației Ruse și Guvernul Republicii Moldova cu privire la reglementarea chestiunilor legate de compensarea daunelor cauzate Republicii Moldova în rezultatul aflării pe teritoriul ei a formațiunilor militare ale ex-URSS și Federației Ruse»	344
Nr. 157	Decizie a Comitetului Înalților Funcționari ai CSCE cu privire la Moldova.....	346
Nr. 158	Proiect de lege propus Camerei Reprezentanților a Congresului SUA, de Gerald B. Solomon, Reprezentantul New York-ului, ce condiționează asistența străină Rusiei de îndeplinirea de către aceasta a unor angajamente, inclusive cel de a-și retrage trupele din Moldova	347
Nr. 159	Nota Verbală nr. 77-н/Зед, din 21 martie 1994, a MAE al Federației Ruse adresată MAE al Republicii Moldova.....	349

Nr. 160	Notă Verbală a MAE al Republicii Moldova adresată MAE al Federației Ruse prin care autoritățile ruse sunt informate despre invitarea Misiunii CSCE în Moldova să participe ca observator la runda a opta de negocieri moldo-ruse privind retragerea trupelor ruse din Moldova.....	349
Nr. 161	Nota Verbală nr. 88н/Зед, din 28 martie 1994, a MAE al Federației Ruse adresată MAE al Republicii Moldova	350
Nr. 162	Protocolul întâlnirii de lucru a experților Delegațiilor de stat pentru probleme militare ale Federației Ruse și Republicii Moldova în cadrul rundeii a opta de negocieri.....	351
Nr. 163	Protocolul rundeii a opta de negocieri moldo-ruse privind elaborarea Acordului cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova	354
Nr. 164	Raportul nr. 6/1994 al Misiunii CECE în Moldova (extras).....	356
Nr. 165	Cererea de demisie a dlui Anatol Țăranu din postul de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Rusia și din postul de Șef al Delegației moldovenești la tratativele cu Guvernul Rusiei în probleme militare	357
Nr. 166	Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 350, din 27 mai 1994, cu privire la desemnarea delegației guvernamentale a Republicii Moldova la tratativele cu Guvernul Federației Ruse în probleme militare	358
Nr. 167	Protocolul rundeii a noua de negocieri moldo-ruse privind elaborarea Acordului cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova	359
Nr. 168	Constituția Republicii Moldova (extras).....	361
Nr. 169	Informație cu privire la realizarea Convenției moldo-ruse din 21 iulie 1992.....	361
Nr. 170	Declarația delegației transnistrene la tratativele cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova.....	365
Nr. 171	Protocolul rundeii a zecea de negocieri moldo-ruse privind elaborarea Acordului cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova	366
Nr. 172	Proiectul „Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse cu privire la condițiile de utilizare, realizare și transmitere organelor puterii locale ale Republicii Moldova averea imobilă a formațiunilor militare ale Federației Ruse aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova.....	368
Nr. 173	Proiectul „Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse privind cotele de participare la construcția de locuințe și obiectelor de menire social-culturală pe teritoriul Federației Ruse pentru militarii formațiunilor militare ale Federației Ruse evacuate de pe teritoriul Republicii Moldova	369

Nr. 174	Scrisoare a ministrului apărării al Republicii Moldova, Pavel Creangă, adresată președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, despre sosirea în Moldova a unui grup de inspecție din Germania pentru a inspecta unitățile armatei a 14-a	372
Nr. 175	Nota Verbală nr. 1830, din 7 septembrie 1994, a MAE al Republicii Moldova adresată MAE al Federației Ruse.....	374
Nr. 176	Decizie a Comitetului Înalților Funcționari ai CSCE cu privire la Moldova.....	375
Nr. 177	Rezoluția „Cu privire la evacuarea trupelor ruse de pe teritoriul națiunii independente Moldova”, introdusă în Camera Reprezentanților a Congresului SUA de către Steny Hamilton Hoyer, reprezentantul statului Maryland	376
Nr. 178	Nota Verbală nr. 270-н/Зед, din 17 octombrie 1994, a MAE al Federației Ruse adresată MAE al Republicii Moldova	377
Nr. 179	Acordul între Federația Rusă și Republica Moldova cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova.....	378
Nr. 180	Acord între Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Ministerul Apărării al Federației Ruse cu privire la activitatea de zbor a aviației formațiunilor militare ale Federației Ruse, provizoriu dislocate pe teritoriul Republicii Moldova, și cu privire la utilizarea aerodromului Tiraspol de către aviația de transport a Forțelor Armate ale Federației Ruse	383
Nr. 181	Acord între Republica Moldova și Federația Rusă privind jurisdicția și asistența juridică reciprocă în materie, legată de aflarea temporară a formațiunilor militare ale Federației Ruse pe teritoriul Republicii Moldova.....	386
Nr. 182	Raportul punctual nr. 22/94 al Misiunii CSCE în Moldova cu privire la reducerea forțelor în contingentul rus al forțelor „de pacificare”	392
Nr. 183	Decizia Summitului OSCE de la Budapesta cu privire la Republica Moldova.....	393
Nr. 184	Declarație a reprezentantului Ministerului Afacerilor Externe al Rusiei cu privire la CSCE și retragerea Armatei a 14-a	394
Nr. 185	Informație din Buletinul informativ al MAE al Republicii Moldova.....	394
Nr. 186	Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse privind transportarea trupelor și încărcăturilor militare ale formațiunilor militare ale Federației Ruse aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova și modul decontărilor reciproce în problema dată.....	395
Nr. 187	Acord între Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Ministerul Apărării al Federației Ruse cu privire la condițiile retragerii brigăzii 240 de pontonieri (cu excepția unui batalion), brigăzii 237 de pionieri (cu excepția unui batalion), depozitului 1833 de geniu (cu excepția a două secții) pe teritoriul Federației Ruse	398
Nr. 188	Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse cu privire la garanțiile sociale și asigurarea cu pensii a foștilor militari și a membrilor familiilor lor	402

Nr. 189	Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse privind organizarea interacțiunii în timpul inspectării formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova, în legătură cu Tratatul cu privire la forțele armate convenționale din Europa și Documentul de la Viena din 1992 cu privire la măsurile de consolidare a încrederii și securității	404
Nr. 190	Telegramă cifrată a Șefului Statului Major al Forțelor Armate ale Federației Ruse, M. Kolesnikov, cu propunerea ca Republica Moldova să transmită Rusiei cotele sale de arme convenționale prevăzute de Tratatul CFE	406
Nr. 191	Nota Verbală nr. 62-н/Зед, din 17 februarie 1995, a MAE al Federației Ruse adresată MAE al Republicii Moldova	407
Nr. 192	Scrisoarea Președintelui Republicii Moldova, Petru Lucinschi, adresată Președintelui Dumei de Stat a Federației Ruse, I.P. Râbkin, cu privire la participarea unor deputați ruși în calitate de observatori la referendumul din Transnistria cu privire la evacuarea din regiune a trupelor ruse	408
Nr. 193	Declarația MAE al Republicii Moldova cu privire la alegerile pentru organele locale desfășurate în pretinsa „Republică Moldovenească Nisreană” la 26 martie 1995	410
Nr. 194	Declarația Președintelui Consiliului Permanent al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa cu privire la alegerile locale și referendumul din raioanele de est ale Republicii Moldova	410
Nr. 195	Nota Misiunii OSCE în Republica Moldova nr. 869 din 31 martie cu privire la monitorizarea procesului de retragere a Armatei a 14-a din Moldova	411
Nr. 196	Declarația Serviciului de presă al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova în legătură hotărârea Dumei de Stat a Rusiei de a înscrie pe ordinea ei de zi chestiunea „Cu privire la inadmisibilitatea retragerii armatei a 14-a ruse din Transnistria”	417
Nr. 197	Notă explicativă a Direcției a 5-a a Departamentului Principal Colaborare militară internațională, a Marelui Stat Major al Federației Ruse, privind acordurile semnate cu Republica Moldova și transmise pentru ratificare în corespundere cu procedura legislativă	418
Nr. 198	Hotărârea Dumei de Stat a Federației Ruse „Cu privire la situația creată în jurul Armatei a 14-a”	422
Nr. 199	Declarația Parlamentului Republicii Moldova în legătură cu adoptarea de către Duma de stat a Federației Ruse a hotărârii „Cu privire la situația creată în jurul Armatei a 14-a”	423
Nr. 200	Extras din Ordinul nr. 231, din 15 iunie 1995, al ministrului apărării al Federației Ruse, Pavel Graciov	424
Nr. 201	Dispoziția președintelui Federației Ruse, Boris Elțin, cu privire la numirea generalilor M.P. Kolesnikov și A.I. Sokolov drept reprezentanți oficiali ai președintelui Federației Ruse pentru discuțiile din cadrul Adunării Federale a chestiunii privind ratificarea acordurilor cu Moldova	424

Nr. 202	Scrisoarea a Președintelui Federației Ruse, Boris Elțin, către Președintele Dumei de Stat a Federației Ruse, I.P. Râbkin, prin care sunt transmise spre ratificare Dumei de Stat 4 acorduri militare moldo-ruse	425
Nr. 203	Declarație a Serviciului de presă al MAE al Republicii Moldova	426
Nr. 204	Comunicat pentru presă al Ambasadei Federației Ruse în Republica Moldova cu privire la unele informații din ziarul «Țara»	427
Nr. 205	Informație din Buletinului Informativ al MAE al Republicii Moldova cu privire la vizita în Moldova a ministrului apărării al Federației Ruse, Pavel Graciov.....	427
Nr. 206	Raportul nr. 15/95 al Misiunii OSCE în Republica Moldova (extras)	429
Nr. 207	Discurs al vice-ministrului de externe al Republicii Moldova, Ion Căpățână, în cadrul Consiliului Permanent al OSCE, Viena (extras)	429
Nr. 208	Viziune cu privire la urmărirea îndeaproape a implementării Acordului între Federația Rusă și Republica Moldova cu privire la statutul juridic, modul și termenele de retragere a formațiunilor militare ale Federației Ruse, aflate temporar pe teritoriul Republicii Moldova (21 octombrie 1994)	434
Nr. 209	Declarația Președintelui Consiliului Permanent al OSCE în legătură cu lipsa de progres în procesul de retragere a trupelor ruse din Moldova	437
Nr. 210	Propunere rusă privind „amplasarea temporară” pe teritoriul Republicii Moldova, conform Tratatului FACE, a 116 tancuri, 53 mașini blindate și 93 de sisteme de artilerie	437
Nr. 211	Scrisoarea lui Mihai Popov, Ministru al Afacerilor Externe al Republicii Moldova, adresată lui Mircea Snegur, Președintele Republicii Moldova, privind propunerea rusă cu privire la „amplasarea temporară” pe teritoriul Moldovei a unor arme convenționale	438
Nr. 212	Poziția Republicii Moldova cu privire la propunerea rusă privind „amplasarea temporară” pe teritoriul Republicii Moldova, conform Tratatului FACE, a unor arme convenționale	440
Nr. 213	Declarație a Delegației Republicii Moldova la Reuniunea Grupului Consultativ Comun de la Viena cu privire la poziția Republicii Moldova în problema Tratatului cu privire la Forțele Armate Convenționale în Europa.....	441
Nr. 214	Scrisoarea președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, adresată președintelui Federației Ruse, Boris Elțin „Cu privire la adresarea Sovietului Suprem al Republicii Moldovenești Nistrene”	442
Nr. 215	Declarația MAE al Republicii Moldova în legătură cu adoptarea de către Duma de Stat a Rusiei a hotărârii „Cu privire la adresarea Sovietului Suprem al Republicii Moldovenești Nistrene”	443
Nr. 216	Comunicat de presă al purtătorului de cuvânt al MAE al României.....	444
Nr. 217	Decizia Ședinței a 50-a a Consiliului Permanent al OSCE cu privire la Moldova	445
Nr. 218	Declarația interpretativă a Delegației Federației Ruse pe lângă OSCE în legătură cu Decizia Ședinței a 50-a a Consiliului Permanent al OSCE cu privire la Moldova	445